

Nowości w prawie UE:

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE 650/2012 z dnia 4.07.2012r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych **dotyczących dziedziczenia** oraz w sprawie **ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego** ; DZ. U. UE. L 201, s. 107

Przedmiotowe rozporządzenie UE jest kolejnym aktem prawnym z obszaru prawa europejskiego cywilnego (obejmującego także przepisy proceduralne), które ujednocila zasady postępowania w obszarze stwierdzenia nabycia spadku (z wyłączeniem kwestii podatkowych i administracyjnych). Rozporządzenie wejdzie w życie w 2015 roku.

Nowości w orzecznictwie w sprawach gospodarczych w Polsce:

Orzeczenie:

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2010 r., III CZP 49/10

Postanowienie Sąd Apelacyjny we Wrocławiu z dnia 19 stycznia 2012 r., I ACz 45/12

Zagadnienie dopuszczalności zabezpieczenia powództwa o zaskarżenie uchwały organu spółki kapitałowej powództwem o stwierdzenie jej nieważności lub uchylenie przez sąd procesowy w drodze zawieszenia postępowania rejestrowego dotyczącego wpisu zmian wynikających z tej uchwały

Stosownie do treści art. 249 § 2 k.s.h. w zw. z art. 252 § 2 k.s.h. zaskarżenie uchwały wspólników spółki z o.o. powództwem uchylenie uchwały lub stwierdzenie jej nieważności nie wstrzymuje postępowania rejestrowego. Sąd rejestrowy może jednakże zawiesić postępowanie po przeprowadzeniu rozprawy. Identyczna w treści regulacja dotycząca uchwały walnego zgromadzenia spółki akcyjnej zawarta jest w przepisie art. 423 § 1 k.s.h. w zw. z art. 425 § 5 k.s.h.

Jednocześnie – na zasadzie art. 730 § 1 k.p.c. – w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać zabezpieczenia.

Na tle tak zarysowanego stanu prawnego powstaje wątpliwość, czy przepisy art. 249 § 2 k.s.h. w zw. z art. 252 § 2 k.s.h. oraz 423 § 1 k.s.h. w zw. z art. 425 § 5 k.s.h. stanowią wyłączną podstawę dla zawieszenia postępowania rejestrowego w przypadku zaskarżenia uchwały wspólników spółki z o.o. lub uchwały walnego zgromadzenia spółki akcyjnej powództwem stwierdzenie nieważności uchwały lub powództwem o uchylenie uchwały, czy też sąd procesowy rozpoznający powództwo o zaskarżenie uchwały lub jej uchylenie jest władny zabezpieczyć powództwo w trybie przepisu art. 730 i n. k.p.c. poprzez zawieszenie postępowania rejestrowego toczącego się w przedmiocie ujawnienia w rejestrze przedsiębiorców zmian wynikających z podjętej uchwały.

Sąd Najwyższy zajął stanowisko w przedmiotowej kwestii uchwałą z dnia 21 lipca 2010 r. III CZP 49/10, wyraźnie wskazując, iż dopuszczalne jest zabezpieczenie powództwa o

stwierdzenie nieważności uchwały wspólników spółki z o.o. przez zawieszenie postępowania rejestrowego dotyczącego wpisu zmian na podstawie tej uchwały. Jakkolwiek rozstrzygnięcie dotyczy tylko możliwości zawieszenia postępowania rejestrowego w przypadku zaskarżenia powództwem o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, to jednakże treść uzasadnienia uchwały zdaje się wskazywać, iż możliwość zawieszenia przez sąd procesowy postępowania rejestrowego dotyczy także przypadków zaskarżenia uchwały wspólników powództwem o jej uchylenie, a także odnosi się do zaskarżenia uchwały walnego zgromadzenia spółki akcyjnej powództwem zarówno o stwierdzenie jej nieważności jak i powództwem o jej uchylenie. Sąd Najwyższy zasadza bowiem swój pogląd na szerokim rozumieniu pojęcia „postępowania wykonawczego” zawartego w przepisie art. 755 § 1 k.p.c., który to przepis określa katalog sposobów zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych, które to postępowanie wykonawcze może zostać przez sąd rozpoznający sprawę zawieszono. W ocenie Sąd Najwyższego zakres tego pojęcia obejmuje wszystkie postępowania zmierzające do wykonania orzeczenia lub decyzji, których istnienie, ważność lub skuteczność są przedmiotem postępowania w sprawie, w której zostało udzielone zabezpieczenie. W szczególności zatem postępowaniem wykonawczym w rozumieniu przywołanego przepisu jest także postępowanie rejestrowe dotyczące ujawnienia zmian wynikających z zaskarżonej uchwały w rejestrze przedsiębiorców. W świetle takiego ujęcia zagadnienia uprawnioną wydaje się konkluzja, iż niezależnie od tego, czy spór dotyczy zaskarżenia uchwały wspólników spółki z o.o., czy też uchwały walnego zgromadzenia spółki akcyjnej powództwem o stwierdzenie nieważności uchwały, czy też powództwem o jej uchylenie, postępowanie rejestrowe toczące się celem ujawnienia zmian w rejestrze przedsiębiorców wynikających z zaskarżonej uchwały może zostać zawieszono przez sąd procesowy w trybie zabezpieczenia powództwa.

Na dopuszczalność zabezpieczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników spółki z o.o. przez zawieszenie postępowania rejestrowego dotyczącego wpisu zmian na podstawie tej uchwały wskazał także Sąd Apelacyjny we Wrocławiu. Tezę taką wypowiedział w postanowieniu z dnia 19 stycznia 2012 r., I Acz 45/12.

Orzeczenie:

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2011 r., III CZP 64/11

Zagadnienie zakresu podmiotowego kręgu osób uprawnionych do zaskarżenia uchwały walnego zgromadzenia spółki akcyjnej powództwem o stwierdzenie jej nieważności

Sąd Najwyższy w przywołanej powyżej uchwale wskazał, iż wierzyciel akcjonariusza spółki akcyjnej ma legitymację do zaskarżenia uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy zagrażającej możliwości zaspokojenia z zajętych w toku egzekucji akcji (art. 910 2 § 1 k.p.c.) także wtedy, gdy ustanowiono zarządcę na podstawie art. 910 2 § 2 k.p.c., a art. 425 § 1 – 3 k.s.h. ma zastosowanie do wierzyciela i zarządcy.

Pogląd Sądu Najwyższego dotyczy zagadnienia wzbudzającego na gruncie przepisów kodeksu spółek handlowych istotne wątpliwości interpretacyjne, a to określenia kręgu osób uprawnionych do zaskarżenia uchwały walnego zgromadzenia spółki akcyjnej. Stosownie bowiem do treści przepisu art. 425 § 1 k.s.h. prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia przysługuje osobom

lub organom spółki wymienionym w art. 422 § 2 k.s.h., przy czym przepisu art. 189 k.p.c. nie stosuje się. Katalog podmiotów określony w przepisie art. 422 § 2 k.s.h. obejmuje zarząd, radę nadzorczą oraz poszczególnych członków tych organów, akcjonariusza, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu, akcjonariusza bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w walnym zgromadzeniu oraz akcjonariuszy, którzy nie byli obecni na walnym zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania walnego zgromadzenia lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad.

Powstaje zatem pytanie, czy krąg podmiotów uprawnionych do zaskarżenia uchwały jest zamknięty, czy też legitymacja czynna może przysługiwać osobom spoza katalogu określonego w art. 422 § 2 k.s.h. W doktrynie zarysowały się dwa przeciwstawne stanowiska. Część autorów odrzuca możliwość zaskarżania uchwał walnego zgromadzenia przez osoby inne niż wskazane w przywołanym przepisie, natomiast część uważa, iż osoby trzecie, które mają interes prawny w zaskarżeniu uchwały walnego zgromadzenia są legitymowane do wniesienia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały.

Przywołane powyżej orzeczenie Sądu Najwyższego wpisuje się w pogląd dopuszczający zaskarżanie uchwał walnego zgromadzenia także przez osoby spoza ustawowego katalogu, przyjmując istnienie legitymacji czynnej do zaskarżenia uchwały walnego zgromadzenia także po stronie wierzyciela akcjonariusza oraz zarządcy ustanowionego na podstawie art. 910 § 2 k.p.c. Podkreślić należy, iż rozszerzenie to dotyczy uchwały, której wykonanie zagraża możliwości zaspokojenia z zajętych w toku egzekucji akcji.

Orzeczenie:

Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 1 marca 2012 r., I ACa 115/12

Zagadnienie wpływu uchybień natury formalnej w zwołaniu zgromadzenia wspólników jak i przy podejmowaniu uchwał na możliwość stwierdzenia nieważności uchwały

Zgodnie z art. 252 § 1 k.s.h. uchwała wspólników sprzeczna z ustawą może zostać zaskarżona przez osoby lub organy spółki określone w przepisie art. 250 k.s.h. powództwem o stwierdzenie nieważności. W stosunku do spółki akcyjnej możliwość taką przewiduje przepis art. 425 § 1 k.s.h.

Sprzeczność z ustawą może dotyczyć zarówno naruszenia przepisów o charakterze proceduralnym jak i materialnym. Te pierwsze regulują sposób zwołania zgromadzenia wspólników oraz tryb podejmowania przez zgromadzenie uchwał. Określają także tryb podjęcia uchwały jeśli nie zapada ona w trakcie zgromadzenia wspólników.

Ustawa kodeks spółek handlowych nie wartościuje ciężaru możliwych naruszeń procedury zwołania zgromadzenia wspólników lub podjęcia na nim uchwał. Podobnie brak takiej regulacji w odniesieniu do uchwał wspólników podejmowanych poza zgromadzeniem wspólników. W konsekwencji aktualnym stało się pytanie, czy każde naruszenie proceduralne, niezależnie od jego konsekwencji dla samego faktu podjęcia uchwały jak i jej treści, winno skutkować stwierdzeniem nieważności uchwały.

Wyrokiem z dnia 1 marca 2012 r., I ACa 115/12 Sąd Apelacyjny we Wrocławiu przyjął, iż wszelkie uchybienia w zwołaniu zgromadzenia wspólników, podobnie jak i inne uchybienia w podejmowaniu uchwały, mający charakter wyłącznie formalny, mogą stanowić podstawę żądania stwierdzenia nieważności uchwały tylko wtedy, gdy wpłynęły na jej treść.

Przywołany pogląd Sądu Apelacyjnego znajduje wsparcie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2007 r., II CSK 163/07, wyroku z dnia 16 kwietnia 2009 r., I CSK 362/08, wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2009 r., I CSK 253/08, wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23 lutego 2010 r., I ACa 86/10. Zaznaczyć jednak należy, iż odmienne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Poznaniu, wskazując w wyroku z dnia 6 listopada 2007 r., I ACa 884/07, iż „w przypadku bezwzględnie nieważnej uchwały, bezprzedmiotowe jest rozważanie, czy naruszenie uchybień formalnych (proceduralnych) nie wywarło wpływu na treść powziętej uchwały, gdyż ta dodatkowa przesłanka nieważności – niewynikająca z przepisów k.s.h. w szczególności z art. 252 § 1 k.s.h. – w postaci wpływu uchybienia regułom formalnym na podjęcie lub treść uchwały mogłaby być brana pod uwagę przy uchwałach względnie nieważnych”.

Nowości

w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej m.in.:

Orzeczenie C 190/11 z dnia 6.09.2012r.

Państwo członkowskie nie może zastrzec jedynie w stosunku do swoich własnych obywateli korzystania z odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania w celu wykonania na swoim terytorium kary pozbawienia wolności orzeczonej w innym państwie członkowskim. Zasada niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową sprzeciwia się uregulowaniu francuskiemu, które wyklucza w sposób bezwarunkowy i automatyczny możliwość odbycia kary w tym państwie członkowskim przez obywateli innych państw członkowskich, którzy zamieszkują lub przebywają w tym państwie członkowskim.

Orzeczenie C 112/11 z dnia 19.07.2012r.

Sprzedawca przewozów lotniczych nie może przy sprzedaży biletów lotniczych przez Internet, wykorzystując ustawienia domyślne, wprowadzać ubezpieczenia od kosztów rezygnacji z lotu. Ubezpieczenie od kosztów rezygnacji z lotu jako „dopłatę opcjonalną” można proponować wyłącznie na podstawie działania na zasadzie akceptacji opcjonalnej („opt-in”).

Orzeczenie C 376/11 z dnia 19.07.2012r.

Osoba, której zezwolono jedynie na rejestrację nazwy domeny .eu dla właściciela znaku towarowego nie jest licencjobiorcą wcześniejszych praw

Osoby, które nie są uprawnione do komercyjnego wykorzystywania znaku towarowego zgodnie z jego swoistymi funkcjami, nie są licencjobiorcami mogącymi wnieść o rejestrację znaku jako nazwy domeny .eu w tzw. okresie sunrise

Orzeczenie C 378/10 z dnia 12.07.2012r.

Państwo członkowskie, które dopuszcza możliwość przekształceń spółek, zobowiązane jest także umożliwić przekształcenie spółki utworzonej w innym państwie członkowskim.

Problem prawny związany był z postanowieniem prawa węgierskiego, które dopuszczało przekształcanie spółek węgierskich (w niniejszym przypadku przekształcenie polegało na zmianie siedziby spółki wraz ze zmianą właściwego prawa krajowego), ale odrzucało możliwość przekształcenia w spółkę węgierską spółki utworzonej w innym państwie członkowskim.

Warto przeczytać:

Z. Kmiecik *Instancyjność postępowania administracyjnego w świetle konstytucji RP; Państwo i Prawo 2012/5*

J. Stępień *Chwila wniesienia pisma procesowego drogą elektroniczną Prawo i Podatki; 2012/08*

N. Półtorak *Przystąpienie UE do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka – projekt umowy akcesyjnej a prawo UE; EPS 2012/09*

M. Krzysztofek *Prawo do bycia zapomnianym i inne aspekty prywatności w epoce internetu w prawie UE; EPS 2012/09*

J. Kranz, A. Wyrozumska *Powierzenie UE niektórych kompetencji a traktat fiskalny Państwo i Prawo 2012/07*

J. Kulesza *Prawo do anonimowej wypowiedzi a prywatna cenzura Internetu w Polsce Państwo i Prawo 2012/06*

B. Adamczyk *Zakres przedmiotowy odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa, Przegląd Prawa Publicznego 2012/7-8*

Z. Kmiecik *Uchylenie lub zmiana decyzji administracyjnej w trybie 154 i 155 k.p.a.; Przegląd Prawa Publicznego 2012/7-8*

M. Strzępek *Instytucja wyłączenia z art. 21 ust. 2 Konstytucji RP z 1997r. w orzecznictwie TK Studia i artykuły, Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego, 2012/08*

Nowości wydawnicze i rekomendacje:

System Prawa Administracyjnego, **Konstytucyjne podstawy funkcjonowania administracji publicznej** Tom II, (red.) R. Hausner, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, C.H. Beck INP Warszawa 2012

W drugim tomie *Systemu* znajdują Państwo niezbędną dla każdego adwokata wiedzę na temat m.in. konstytucyjnych zasad prawa i ich znaczenia dla postępowania administracyjnego, szerokie omówienie źródeł prawa, w tym administracyjnego różnych szczebli, znaczenie prawa międzynarodowego dla interpretacji prawa krajowego, oraz zasad wykładni. Obok postanowień dotyczących źródeł prawa, drugi tom obejmuje omówienie zagadnień instytucjonalnych, zasady funkcjonowania rady ministrów, samorządu terytorialnego, służby cywilnej. W opracowaniu nie zabrakło także podmiotowego ujęcia jednostki w systemie prawa administracyjnego, w postaci przedstawienia jednostki jako adresata działań administracji. Miejsce swe znalazły także: kontrola działalności administracji publicznej, sankcje administracyjne w orzecznictwie TK, odpowiedzialność odszkodowawcza Skarbu Państwa (formuła konstytucyjna). Niewątpliwie pozycja stanowi niezbędny w kancelarii.

System Prawa Handlowego, **Prawo karne gospodarcze**, Tom X, (red.), R. Zawłocki, C.H. Beck Warszawa 2012

W dziesiątym tomie *Systemu* znajdują Państwo omówienie podstaw odpowiedzialności karnej w obrocie gospodarczym. Publikacja obejmuje omówienie zasad odpowiedzialności za przestępstwa gospodarcze, z szeroka charakterystyką bezprawności przestępstwa gospodarczego, (analiza znamion); Wydanie jest podzbiorem Systemu Prawa Handlowego przybierającego w szerokich obszarach formę komentarza do przepisów karnych, a to m.in.: przestępstwa niegospodarności (296), przestępstwo prowadzenia nieuprawnionej działalności gospodarczej – przestępstw przeciwko zdrowiu jednostki i zdrowiu publicznemu, przestępstw przeciwko środowisku naturalnemu, przestępstw w postaci naruszeń zaufania do obrotu finansowego, podważania zaufania do instytucji publicznych, przestępstw przeciwko gromadzeniu i przepływowi informacji, z dziedziny prawa lotniczego, przekupstwa gospodarczego, prania pieniędzy, oszustw gospodarczych, przeciwko wierzycielom, przetargom publicznym, oznaczeniu produktów, informacji gospodarczej, tajemnicy handlowej, informacjom poufnych, funduszom, papierom wartościowym.

Opracowali adw. dr M. Kożuch, adw. dr G. Suliński